

Käytössä 9.3.2016 alkaen.

1 MÄÄRITELMÄT

- 1.1 **Jälleenrahoituksen purkukuluilla** tarkoitetaan sitä korkotappiota, joka pankille aiheutuu siitä, että se joutuu uudelleen sijoittamaan ennakkoisesti takaisinmaksetun velan tai sen osan meneillään olevan korkokauden päättymispäivään saakka alhaisemmalla korolla kuin minkä pankki olisi saanut, jos kyseinen velka tai sen osa olisi maksettu takaisin meneillään olevan korkokauden päättymispäivänä.
- 1.2 **Palveluhinnastolla** tarkoitetaan pankin palveluita koskevaa kulloinkin voimassa olevaa yleistä hinnastoa, joka on nähtävissä pankin verkkosivuilla ja/tai pankin kotimaisissa toimipaikoissa. Pankilla on oikeus muuttaa hinnastoa ja lisätä hinnastoon uusia maksuja.
- 1.3 **Pankkipäivä** tarkoittaa viikonpäivää (pois lukien lauantai tai sunnuntai), jolloin pankit ovat yleisesti avoinna Suomessa ja jolloin pankkien yleisesti Suomessa käyttämä maksujenvälitysjärjestelmä on käytettävissä euromääräisten maksujen välitykseen.
- 1.4 **Velan ehdoilla** tarkoitetaan allekirjoitettua velkakirjaa, velan yleisiä ehtoja, velan ehtojen liitteitä, muuta velkasuhteeseen liittyvää velkasuhteen osapuolten välistä asiakirjaa (muun muassa kovenanttisitoumus) ja muuta velkasuhteen osapuolten yhdessä velan ehdoiksi määrittämää asiakirjaa, kukin edellä mainituista asiakirjoista aina kulloinkin voimassa olevan muotoisena ja sisältöisenä, ja muodostaen yhdessä velkasuhteeseen sovellettavan sopimuskokonaisuuden.

2 VELAN NOSTON EDELLYTYKSET

Velan nosto edellyttää, että:

- (a) pankille on toimitettu tai pankki on muutoin saanut haltuunsa velallisen ja velan takaajan sekä pantinantajan ajantasaisen kauppakisteriotteen ja yhtiöjärjestyksen ja sekä muut vastaavat asiakirjat;
- (b) pankille on toimitettu pankin niin vaatiessa kopio velallisen, velan takaajan tai pantinantajan toimivaltaisen elimen päätöksestä, jossa sitoumuksen antamisesta ja sitoumuksesta koskevien asiakirjojen hyväksymisestä on päätetty ja annettu tarvittavat valtuutukset, sekä näihin liittyvät muut pankin edellyttämät selvitykset;
- (c) velan ehtojen kohdan 18 mukaista irtisanomisperustetta ei ole olemassa eikä velan nosto sellaista aiheuta;
- (d) velallinen on täyttänyt velan ehtojen kohdan 16 mukaisen myötävaikutusvelvollisuutensa;
- (e) velan takaajat ja pantinantajat ovat noudattaneet sitoumustensa ehtoja;
- (f) pankille on toimitettu asiakkaan tuntemiseksi pankin edellyttämät asiakirjat ja selvitykset;
- (g) velkakirja ja muut pankin edellyttämät luottoasiakirjat on allekirjoitettu;
- (h) pankki on vastaanottanut velkaa myönnettäessä sovitun vakuuden; ja
- (i) muut mahdolliset velan tai sen osan nostamiselle asetetut ehdot on täytetty.

Pankilla on lisäksi oikeus evätä velan tai sen osan nostaminen, jos velallinen on jättänyt tuomioistuimelle hakemuksen velkajärjestelystä tai yrityksen saneeruksesta taikka velallinen on saanut maksuhäiriömerkinnän velan myöntämisen jälkeen.

Velallinen vakuuttaa, että velallisella ja tämän edustajalla on oikeus ja toimivalta sitoa velallinen velan ehtojen mukaisiin velvoitteisiin, ja että kaikki velan ehtoihin sitoutumiseksi tarvittavat yhtiöoikeudelliset päätökset ja muut toimenpiteet on tehty.

3 VELAN NOSTO

Velka tai sen osa on nostettavissa velkakirjassa mainittuun ajankohtaan asti, ellei pankin kanssa toisin sovita. Velan nostamatta oleva osuus peruuntuu automaattisesti nostoajan päätyttyä, eikä sitä voida enää myöhemmin palauttaa nostettavaksi.

4 KORKO

4.1 Vaihtuvakorkoisen velan korko

Velan korko muodostuu viitekorosta ja marginaalista, ellei muuta ole sovittu.

4.2 Viitekoron arvon muutoksen vaikutus velan korkoon

Velan korkoa laskettaessa viitekoron arvo on aina vähintään 0.

Euriborkorko

Euriborkorko tarkoittaa sovitulle korkokaudelle noteerattavaa euroalueen rahamarkkinoiden viitekorkoa, jonka arvon määräytyminen ja noteerauspäivät perustuvat kulloinkin voimassa olevaan kansainväliseen käytäntöön.

Velan korko pysyy samana koronmääräytymisjakson ajan. Koronmääräytymisjakson pituus ilmenee viitekoron nimestä.

Ensimmäinen koronmääräytymisjakso alkaa velan ensimmäisen erän nostopäivänä. Ensimmäisen koronmääräytymisjakson korko ilmenee velan nostotositteesta. Seuraava koronmääräytymisjakso alkaa edellisen koronmääräytymisjakson päätyttyä.

Velan viitekoron arvo muuttuu kunkin koronmääräytymisjakson alkamispäivää edeltävän pankkipäivän arvon mukaiseksi. Jos tämä päivä ei ole euriborkoron noteerauspäivä, velan viitekoron arvona käytetään edellisen noteerauspäivän viitekoron arvoa. Velan korko muuttuu yhtä paljon kuin viitekoron arvo on muuttunut.

OP-prime-korko

OP-prime-korko on OP Osuuskunnan ilmoittama viitekorko, jolla OP Ryhmän otto- ja antolainauksen korkokantaa säännellään Suomessa. OP Osuuskunnan johtokunta päättää OP-prime-korosta. OP-prime-korosta päätettäessä huomioidaan markkinakorkojen ja korko-odotusten kehitys. Lisätietoja määräytymisperusteista saa pankin internetsivuilta osoitteesta op.fi ja OP Ryhmän jäsenpankkien toimipaikoista.

OP-prime-korkoon sidotun velan korko muuttuu OP-prime-koron muutosta vastaavasti sinä päivänä, jona koron muutos tulee voimaan.

Peruskorko

Peruskorko on valtiovarainministeriön puolivuositain vahvistama korko.

Velasta perittävä korko muuttuu peruskoron muutosta vastaavasti sinä päivänä, jona peruskoron muutos tulee voimaan.

Korkopäivät

Euriborkorkoon sidotuille lainoille korko lasketaan todellisten päivien mukaan käyttäen jakajana lukua 360, muille korko lasketaan korkopäivien (30) mukaan käyttäen jakajana lukua 360.

5 KIINTEÄKORKOISEN VELAN KORKO

Kiinteäkorkoisen velan korko pysyy samana koko laina-ajan tai sovitun ajan. Velan korko lasketaan korkopäivien (30) mukaan käyttäen jakajana lukua 360.

6 VIIVÄSTYSKORKO

Jos velallinen ei maksa velkasuhteesta johtuvaa maksua pankille siten, että se on viimeistään eräpäivänä pankissa tämän velalliselle ilmoittamalla tiillä, pankilla on oikeus periä viivästyneelle määrälle vuotuista viivästyskorkoa eräpäivästä siihen päivään, jolloin maksu on edellä mainitulla tiillä.

Viivästyskorko on kuusi (6) %-yksikköä korkeampi kuin viivästyneen määrän jälleenaohituskorko. Viivästyskorko on kuitenkin aina vähintään 18 % vuodessa.

Viivästyskorko erääntyy maksettavaksi välittömästi tai pankin ilmoittamassa määräajassa.

7 VIITEKORON NOTEERAUKSEN LAKKAAMINEN TAI LASKENTAPERUSTEEN MUUTTUMINEN

Jos viitekoron noteeraus lakkaa tai sen laskentaperuste olennaisesti muuttuu, velkaan sovellettava viitekorko määräytyy uudesta tai muuttuneesta viitekorosta annettavan säädöksen tai viranomaisen päätöksen mukaisesti. Jos uudesta tai muuttuneesta viitekorosta ei anneta säädöstä tai viranomaisen päätöstä, pankki ja velallinen sopivat velkaan sovellettavasta uudesta viitekorosta. Jos pankki ja velallinen eivät pääse sopimukseen uudesta viitekorosta viimeistään yhden (1) kuukauden kuluttua noteerauksen lakkaamisesta tai laskentaperusteiden olennaisesta muuttumisesta, pankki määrittää uuden viitekoron. Siihen saakka, kunnes pankki ja velallinen ovat sopineet uudesta viitekorosta tai kunnes pankki on määritellyt uuden viitekoron, kunkin korkokauden viitekoron arvona käytetään noteerauksen lakkaamis- tai muuttumishetken viitekoron arvoa.

8 MARKKINAHÄIRIÖ

Jos viitekoron noteeraus ei ole saatavilla velan korkokaudelle muusta kuin kohdassa 7 mainitusta syystä tai jälleenaohituksen hankkiminen raha- tai velkapääomamarkkinoilta velan korkokaudelle viitekorkoa vastaavalla korkotasolla ei muutoin ole mahdollista pankille ja pankki on ilmoittanut tästä velalliselle, velan korko muodostuu jälleenaohituskorosta lisätynä velan marginaalilla.

9 PALKKIOT, KUSTANNUKSET JA MUUT MAKSUT

Velallinen on velvollinen maksamaan pankille sovitut tai pankin kulloinkin voimassa olevaan palveluhinnastoon sisältyvät velan myöntämiseen, nostoon, takaisinmaksuun, ilmoituksiin ja muuhun hoitoon liittyvät palkkiot ja muut maksut.

Velallisen on korvattava pankille velan perimisestä, velan vakuuden rahaksi muuttamisesta sekä muiden velkasuhteen mukaisten pankin oikeuksien perimisestä, turvaamisesta ja täytäntöönpanosta aiheutuneet palkkiot ja kustannukset.

Velalle vakuuden antanut pantinantaja ja pantti vastaavat ensisijaisesti kaikista pantin säilyttämiseen, arviointiin ja hoitoon liittyvistä palkkioista ja kustannuksista, mutta jos pantinantaja laiminlyö edellä mainittujen maksujen maksamisen, pankilla on oikeus periä maksut velalliselta.

10 MAKSUPÄIVÄN SIIRTYMINEN

Jos eräpäivä ei ole pankkipäivä, velan ja siitä perittävien korkojen sekä velan hoitoon liittyvien kustannusten maksupäivä siirtyy seuraavaan pankkipäivään. Kun maksupäivä siirtyy, pankilla on oikeus periä maksupäivän siirtymistä edeltäneen koronmääräytymisjakson mukainen luottokorko siirtyneeseen maksupäivään saakka koko velan jäljellä olevalle pääomalle.

11 ENNENAIKAINEN TAKAISINMAKSU

Velallisella on oikeus maksaa velka tai sen osa milloin tahansa ennenaikaisesti takaisin ilmoittamalla siitä pankille vähintään viisi (5) pankkipäivää ennen aiottua takaisinmaksupäivää.

Velallinen on velvollinen maksamaan kaikki velkasuhteesta johtuvat maksuvelvoitteensa (mukaan lukien kertyneet korot ja mahdolliset palveluhinnaston mukaiset palkkiot ja maksut) takaisinmaksupäivänä tai pankin ilmoittamassa määräajassa sekä korvaamaan mahdollisesti aiheutuvat jälleenaohituksen purkukulut ja pankin tuoton menetyksen.

12 SUORITUSTEN KOHDENTAMINEN

Pankilla on oikeus kohdistaa velalliselta, velan takaaajalta, velan vakuudesta, konkurssipesän jako-osuutena, yrityssaneerauksen maksuohjelmasta tai muilla vastaavilla tavoilla saadut suoritukset velan pääomaan, korkoihin tai muihin velan ehtojen mukaisiin maksuihin parhaaksi katsomassaan järjestyksessä

13 VEROT

Velallinen vastaa velkasuhteesta aiheutuvista veroista ja veronluonteisista maksuista mahdollisine viivästysseuraamuksineen ja veronkorotuksineen. Jos pankki joutuu maksamaan kyseisiä veroja tai maksuja, velallisen on kolmen (3) pankkipäivän kuluessa pankin pyynnöstä korvattava pankille pankin maksamat määrät lisätynä kohdan 6 mukaisella vuotuisella viivästyskorolla maksupäivästä lukien.

14 PANKISTA RIIPPUMATTOMIEN SYIDEN VAIKUTUS VELAN KUSTANNUKSIIN

Jos pankki niin vaatii, velallisen on korvattava pankille sääntelystä tai sääntelyn noudattamisesta tai muusta pankista riippumattomasta syystä aiheutuneet kohonneet kustannukset.

"Sääntelyllä" tarkoitetaan velkakirjan allekirjoittamisen jälkeen voimaan tullutta pankkia velvoittavaa lainsäädäntöä, viranomaispäätöstä, -määräystä tai -ohjetta tai muuta pankkia velvoittavaa sääntelyä (mukaan lukien Baselin pankkivalvontakomitean Basel III vaatimuksiin liittyvä sääntely ja muu vakavaraisuussääntely). Sääntelyyn luetaan mukaan myös pankkia velvoittavan sääntelyn jatkaminen, korvaaminen ja muuttaminen (mukaan lukien nykyisen ja tulevan sääntelyn muuttunut tulkinta).

"Kohonneilla kustannuksilla" tarkoitetaan sitä, että pankin velkaan liittyvä kustannus on kasvanut tai pankille on syntynyt velkaan liittyvä ylimääräinen kustannus tai pankin velasta saama tuotto tai tulo tai velkaan liittyvä erääntynyt maksu on vähentynyt. Kohonneisiin kustannuksiin luetaan pankin kunakin verovuonna suorittama velkaan liittyvä pankkiveron määrä.

Pankilla on oikeus periä velkaan liittyvä suhteellinen osuus kohonneista kustannuksista erillisenä korvauksena tai lisäämällä se velan marginaaliin tai kiinteään korkoon vuosittaiseksi %-yksikkömääräksi muutettuna.

Velallinen ei ole velvollinen maksamaan kohonneita kustannuksia siltä osin kuin velallinen on korvannut ne pankille kohdan 13 perusteella tai ne johtuvat pankin nettotuloksen verottamisesta tai pankin vähintään tuottamuksellisesta sääntelyn noudattamatta jättämisestä.

Jos pankki vaatii kohonneita kustannuksia velalliselta, pankin tulee ilmoittaa velalliselle vaatimuksensa määrän ja perusteet.

Jos velallinen on joutunut korvaamaan pankille kohonneita kustannuksia, velallisella on oikeus maksaa velka ennenaikaisesti takaisin välittömästi noudattaen muutoin kohdan 11 mukaisia ehtoja.

15 PANKIN OIKEUS MUUTTAÄ VELAN KORKOÄ

Pankilla on oikeus korottaa velan marginaalia tai kiinteäkorkoisen velan korkoa pankin lisääntyneiden varainhankintakustannusten vuoksi, kuitenkin enintään kolme (3) %-yksikköä laina-aikana.

"**Varainhankintakustannuksilla**" tarkoitetaan pankin pitkäaikaisesta varainhankinnastaan maksamaa marginaalia.

Pankki ilmoittaa korotuksesta velalliselle vähintään kaksi (2) kuukautta ennen korotuksen voimaantuloa. Velallisella on oikeus ennen korotuksen voimaantuloa maksaa velka ennenaikaisesti takaisin välittömästi noudattaen muutoin kohdan 11 mukaisia ehtoja.

Kun velasta on erikseen säädetty laissa ja velan korkoa koskeva säännös muuttuu tai viranomainen päättää koron muuttamisesta kyseisen lain perusteella, pankilla on oikeus muuttaa velasta perittävää korkoa vastaavasti.

16 VELALLISEN MYÖTÄVAIKUTUSVELVOLLISUUS

Velallisen on omin toimenpitein myötävaikutettava velkasuhteesta johtuvien velvoitteiden täyttämiseen. Velallisen velvollisuutena on erityisesti:

- huolehtia siitä, että velallisen tai tämän edustajan pankille antamat velkasuhteeseen liittyvät tiedot ovat olennaisilta osiltaan sisällöltään oikeita eikä pankille ole jätetty mitään olennaista tietoa antamatta;
- huolehtia, että velallinen ei ole rikkonut velan ehtoja;
- hankkia toimintaansa varten tarvittavat viranomaisluvut ja noudattaa toiminnassaan lakeja, viranomaispäätöksiä ja -lupia, joiden hankkimatta tai noudattamatta jättäminen voisi vaikuttaa haitallisesti velallisen kykyyn suoriutua velkasuhteen mukaisista velvoitteistaan;
- huolehtia velallisen liiketoimintaa riittävästi turvaavasta ja kohtuudella edellytettävästä vahinko-, keskeytys- ja muusta vakuutusturvasta;
- huolehtia siitä, että velkasuhteeseen perustuvat velallisen velvoitteet ovat vähintään samassa etuoikeusasemassa kuin velallisen muut olemassa olevat ja tulevat vakuudettomat velvoitteet, lukuun ottamatta sellaisia velvoitteita, joiden etuoikeusasema perustuu lain pakottavaan säännökseen;
- velallinen, velallisen konserniin tai tosiasialliseen määräysvaltaan kuuluva yhteisö, velallisen suora tai välillinen omistaja, edellä mainittujen tahojen hallituksen jäsen tai toimitusjohtaja

taikka velallisen parhaan tietämyksen mukaan johtaja, työntekijä, toiminimenkirjoitukseen oikeutettu tai muu edustaja

- ei ole pakotteiden kohteena tai toimi pakotteiden kohteena olevan yksityis- tai oikeushenkilön puolesta;
- noudattaa siihen soveltuvia pakotteita;
- ei suoraan tai välillisesti lainaa, luovuta tai muutoin mahdollista velasta saatavien varojen tai velan vakuudeksi asetetun omaisuuden käyttöä pakotteiden kohteena olevaan liiketoimintaan tai luovuttamista pakotteiden kohteena olevalle yksityis- tai oikeushenkilölle, ja
- ei tietoisesti mahdollista velan osittaistakaan takaisinmaksua pakotteiden alaisesta liiketoiminnasta taikka pakotteiden kohteena olevalta yksityis- tai oikeushenkilöltä saatavilla varoilla.

Pakotteilla tarkoitetaan Suomen valtion, Yhdistyneiden Kansakuntien, Euroopan Unionin, Amerikan Yhdysvaltojen ja Yhdistyneiden Kuningaskuntien taikka näiden toimivaltaisten viranomaisten tai toimielinten asettamaa, hallinnoimaa, hyväksymää tai toimeenpanemaa pakotetta, taloudellista sanktiota, vienti- tai tuontikieltoa, kauppasaartoa tai muuta rajoittavaa toimenpidettä; ja

- sitoutua siihen, että velallinen tai sen konserniin kuuluva yhteisö ei ilman pankin etukäteistä suostumusta sulautu toiseen yhteisöön tai toimi vastaanottavana yhteisönä sulautumisessa tai yhdistä toimintaansa toisen yhteisön kanssa perustamalla uusi yhteisö tai purkaudu tai sovi jakautumisesta tai muusta vastaavasta yritysjärjestystä.

Velallisen myötävaikutusvelvollisuuden tulee toteutua joka hetki siihen saakka, kunnes velkasuhteesta johtuvat pankin saatavat ovat kokonaisuudessaan ja lopullisesti maksettu pankille.

17 VELALLISEN TIEDONANTOVELVOLLISUUS

Velallisen on toimitettava pankille:

- velallisen ja, jos velallinen muodostaa konsernin, sen konsernin tilintarkastettu tilinpäätös liitetietoineen heti tilinpäätöksen valmistuttua, kuitenkin viimeistään 30 päivän kuluessa lain edellyttämästä tilinpäätöksen valmistumisajankohdasta. Pankilla on tarvittaessa oikeus pyytää velallista toimittamaan tilinpäätösinformaatio laajempaan kuin millaisena velallisen on se kirjanpitolain mukaan laadittava;
- ilmoitus velan irtisanomisperusteen olemassaolosta välittömästi tultuaan siitä tietoiseksi ja tieto mahdollisista tehdyistä toimenpiteistä sellaisen korjaamiseksi sekä pankin pyynnöstä kirjallinen vahvistus siitä, ettei velan irtisanomisperustetta ole olemassa;
- asiakkaan tuntemista koskevan sääntelyn noudattamiseksi kulloinkin tarvittavat asiakirjat ja muut tiedot viipymättä pankin pyynnöstä;
- tieto nimensä, osoitteensa ja muiden yhteystietojensa muutoksista viipymättä;
- tiedot liiketoimintaansa olennaisesti vaikuttavista muutoksista (muun muassa yritysmuodon tai toimialan muuttuminen, liiketoiminnan lopettaminen tai sen olennainen laajentaminen tai supistaminen, velallisen taloudellisen etuyhteyden tai omistuspohjan olennainen muuttuminen, velallisen olennaiset omistukset ja sitoumukset muissa yhteisöissä, maksuviivästykset ja velallista koskevat eräännyttämis- ja perintätöimenpiteet sekä yrityssaneeraus- tai konkurssihakemus) etukäteen

tai, jos etukäteistä tietoa ei ole, viimeistään muutosten tapahduttua; ja

- (f) muu velallisen, sen konsernin tai siihen olennaisessa taloudellisessa etuyhteydessä olevan yhteisön tai henkilön taloudellista tilannetta tai liiketoimintaa koskeva tieto, joka on pankille tarpeellinen, viipymättä pankin pyynnöstä.
- (g) viipymättä muut tiedot, jotka velallinen antaa toiselle velkojalleen.

18 VELAN IRTISANOMINEN

Pankilla on oikeus irtisanomisperusteiden synnyttyä tai milloin tahansa sen jälkeen ilmoittamalla siitä velalliselle peruuttaa velan käyttämätön osuus, määrätä velka korkoineen ja muut velan ehtojen mukaisesti maksettavat määrät kokonaan tai osittain eräännyviksi ja välittömästi takaisin maksettavaksi ja realisoida kaikki velan vakuudet.

Irtisanomisperusteita ovat:

- (a) velallinen laiminlyö velan, koron tai muun velan ehtojen mukaisen maksun suorittamisen pankille, paitsi jos laiminlyönti johtuu yksinomaan velallisen vaikutusmahdollisuuksien ulkopuolella olevasta syystä ja maksu on tehty kolmen (3) pankkipäivän kuluessa eräpäivästä;
- (b) velallinen tai velan takaaja lopettaa liiketoimintansa tai olennaisen osan siitä tai poistetaan kaupparekisteristä tai muuttaa toimialansa olennaisesti toiseksi tai jos velallisen tai velan takaajan omistussuhteissa on tapahtunut olennainen muutos tai jos velallisena tai velan takaajana olevan henkilöyhtiön vastuunalainen yhtiömies on kuollut;
- (c) velallinen ei ole täyttänyt kohdan 16 mukaisia myötävaikutusvelvollisuuksia;
- (d) velallinen, velan takaaja, velallisen kanssa samaan konserniin kuuluva yhteisö tai velalliseen olennaisessa taloudellisessa etuyhteydessä oleva yhteisö tai henkilö (i) on laiminlyönyt minkä tahansa muun maksuveloitteen maksamisen pankille tai muulle velkojalle eräpäivänä eikä ole korjannut viivästystä kyseistä maksuveloitetta koskevassa sopimuksessa sovitun ajan puitteissa ja maksuveloitte on yhä suorittamatta tai (ii) on rikkonut minkä tahansa muun sopimuksen ehtoja, jonka johdosta maksuveloitte on eräännytetty tai se voidaan eräännyttää pankin tai muun velkojan toimesta ennenaikaisesti takaisinmaksettavaksi;
- (e) velallinen, velan takaaja, velallisen kanssa samaan konserniin kuuluva yhteisö tai velalliseen olennaisessa taloudellisessa etuyhteydessä oleva yhteisö tai henkilö haetaan tai hakeutuu itse konkurssiin, yrityssaneerausmenettelyyn tai selvitystilaan, lakkauttaa maksunsa, veloitteet järjestellään uudelleen tai tämä ei kykene maksamaan maksujaan niiden erääntyessä tai myöntää maksukyttömyytensä;
- (f) velallinen tai velan takaaja ei noudata sitä vastaan annettua lainvoimaista tuomiota tai hallinnollista määräystä, tai velallisen tai velan takaajan velkoja ryhtyy perusteltuihin ulosotto- tai turvaamistoimenpiteisiin tai muihin vastaaviin velallisen tai velan takaajan sitoumuksia, varallisuutta, oikeuksia tai tuloja koskeviin perusteltuihin täytäntöönpanotoimiin;
- (g) jokin velan ehtojen mukaisista asiakirjoista muuttuu velallisen tai velan takaajan osalta kokonaan tai osittain lainvastaiseksi, pätemättömäksi tai täytäntöönpanokelvottomaksi;
- (h) jos velallisen, velan takaajan, velallisen kanssa samaan konserniin kuuluvan yhteisön tai muun velalliseen olennaisessa taloudellisessa etuyhteydessä olevan yhteisön tai henkilön taloudellinen asema heikkenee huomattavasti siten, että pankki

voi katsoa velan ehtojen mukaisten veloitteiden täyttämisen vaarantuvan;

- (i) jos velallista, sen konserniin kuuluvaa yhteisöä tai, jos velallinen on tästä tietoinen, velalliseen olennaisessa taloudellisessa etuyhteydessä olevaa yhteisöä tai henkilöä kohtaan on viireillä oikeudenkäynti, välitöidenmenettely, hallinnollinen tai muu oikeudellinen toimenpide, joka voisi olennaisesti heikentää velallisen taloudellista asemaa; tai
- (j) velan vakuus muutetaan rahaksi tai pankki katsoo velan vakuuden arvon heikentyneen olennaisesti velkakirjan allekirjoituspäivän mukaisesta arvostaan tai pankki havaitsee velan tai sen koron sopimuksen mukaisen suorittamisen vaarantuvan, eikä velallinen pankin erikseen määräämässä vähintään yhden (1) kuukauden määräajassa toimita pankin hyväksymää lisävakuutta tai maksa velkaa ennenaikaisesti takaisin.

Velallisen asettaminen konkurssiin eräännyttää velan ja muut velan ehtojen mukaiset maksut välittömästi konkurssiin asettamishetkellä ilman pankin eri ilmoitusta.

19 PANKIN MAKSUVALMIUS JA VAKAVARAISSUUS

Pankilla on oikeus eräännyttää velka heti takaisinmaksettavaksi ilmoittamalla tästä velalliselle, jos pankin maksuvalmiuden tai vakavaraisuuden säilyttäminen laissa säädetyllä tasolla sitä edellyttää.

20 VELALLISEN VASTUUT SUHTEESSA PANKIN OMIIN VAROIHIN

Jos velallisen ja siihen olennaisessa taloudellisessa etuyhteydessä olevan yhteisön tai henkilön vastuut yhteensä pankille ylittävät luottolaitoksia koskevan lainsäädännön mukaisen asiakasriskin sallitun enimmäismäärän, pankilla on oikeus irtisanoa velka tai osa siitä eräännyväksi pankin ilmoittamassa määräajassa, joka on kuitenkin aina vähintään yhtä pitkä kuin lain sallima pisin määräaika.

21 SIIRTÄMINEN

Velallisella ei ole oikeutta siirtää velkasuhteeseen perustuvia oikeuksiaan tai velvollisuuksiaan kolmannelle.

Velan ehdot eivät rajoita pankin oikeutta (i) siirtää velkasuhteeseen perustuvia oikeuksiaan tai velvollisuuksiaan kolmannelle, (ii) asettaa velkasuhteeseen liittyviä saamisiaan sellaisen rahoituksen vakuudeksi, jonka pankki mahdollisesti hankkii Suomen Pankilta, Euroopan Keskuspankilta, Euroopan investointipankilta, Pohjoismaiden Investointipankilta tai vastaavalta taholta, taikka (iii) asettaa velkasuhteeseen liittyviä saatavia katettujen joukkolainojen vakuudeksi.

22 TIETOJEN LUOVUTTAMINEN

Pankilla on oikeus luovuttaa ja hankkia velallista koskevia tietoja kulloinkin voimassa olevan lainsäädännön mukaisesti.

Pankilla on oikeus ilmoittaa velan takaajalle tai velalle vakuutta antaneelle velallisen maksukykyyn vaikuttavista seikoista tai seikoista, joilla voidaan olettaa olevan merkitystä velan takaajalle tai velalle vakuutta antaneelle.

Pankilla on oikeus luovuttaa tieto velallisen sopimukseen perustuvien maksuveloitteiden laiminlyönnistä luottotietorekisteriin.

23 KUITTAAMINEN

Pankilla on oikeus käyttää pankin tai muun OP Ryhmään kuuluvan yhteisön pitämällä tilillä olevia velallisen varoja tai muita velallisen saatavia kyseiseltä yhteisöltä velan ehtoihin perustuvien erääntyneiden ja maksamatta olevien saataviensa kuittauksen riippumatta siitä, ovatko kyseiset varat tai saatavat erääntyneitä, vastakkaisia tai missä valuutassa ne ovat.

Pankki ilmoittaa kuittaamisesta velalliselle viipymättä.

Jos kyseiset varat tai saatavat ovat eri valuutassa kuin pankin saatavat velalliselta, pankilla on oikeus vaihtaa joko varat tai saatavat velalliselta vaihtokurssiin, jonka se katsoo heijastavan markkinoilla vallitsevia valuuttakursseja.

24 ILMOITUKSET

Pankki antaa tiedot tämän velan ja sen ehtojen muutoksista sekä muut tähän velkasuhteeseen perustuvat ilmoitukset sähköisesti pankin käyttämän sähköisen asiointikanavan (esimerkiksi OP-verkkopalvelu) välityksellä tai kirjallisesti.

Kaikki postitse lähetetyt ilmoitukset katsotaan vastaanotetuksi viimeistään seitsemäntenä (7.) päivänä niiden lähettämisestä lukien. Henkilökohtaisesti annetut tai sähköisesti lähetetyt ilmoitukset katsotaan vastaanotetuksi sillä hetkellä, kun ne on annettu tai lähetetty edellyttäen, että antaminen tai lähettäminen on tapahtunut pankkipäivänä tavanomaiseen työaikaan (muutoin ilmoitus katsotaan vastaanotetuksi seuraavan pankkipäivän alkaessa).

25 SOPIMUSEHTOJEN ERILLISYYS

Jos jokin velan ehdoista on tai muuttuu sovellettavan lain nojalla joltain osin lainvastaiseksi, pätemättömäksi tai täytäntöönpanokelvottomaksi, se ei vaikuta velan muiden ehtojen lainmukaisuuteen, pätevyteen tai täytäntöönpanokelpoisuuteen.

26 SOPIMUSEHTOIHIN VETOAMINEN

Mikäli pankki ei käytä jotakin sille tämän velkakirjan perusteella kuuluvaa oikeutta, pankki ei ole luopunut tästä oikeudesta, vaan pankki voi halutessaan myöhemmin käyttää tätä oikeutta.

27 OIKEUS MUUTOKSIIN

Pankilla on oikeus muuttaa velan ehtoja ilmoittamalla muutoksista velalliselle pysyvällä tavalla etukäteen silloin, kun muutos ei lisää velallisen velvollisuuksia eikä vähennä hänen oikeuksiaan tai johtuu lain muutoksesta tai viranomaisen päätöksestä. Velalliselle ilmoitetaan muutoksesta vähintään yhtä kuukautta ennen muutoksen voimaantuloa.

Muutos tulee voimaan ilman velallisen hyväksyntää, kun muutos johtuu lain muutoksesta tai viranomaisen päätöksestä. Muussa tilanteessa velallisen katsotaan hyväksyneen pankin ehdottomat sopimusehtojen muutokset, ellei velallinen muutosten ehdotettuun voimaantulopäivään mennessä vastusta niitä.

28 YLIVOIMAINEN ESTE

Velkasuhteen osapuolet eivät vastaa vahingosta, joka aiheutuu ylivoimaisesta esteestä tai muusta vastaavasta syystä aiheutuvasta osapuolen toiminnan kohtuuttomasta vaikeutumisesta.

Pankki ei vastaa sellaisesta vahingosta, joka aiheutuu lakosta, saarrosta, sulusta, boikotista tai muusta vastaavasta olosuhteesta, vaikka se ei pankkia suoranaisesti koskisikaan tai vaikka pankki itse olisi siinä osallisena. Pankki ei vastaa myöskään vahingosta,

jos sopimukseen perustuvien velvoitteiden täyttäminen olisi vastoin laissa säädettyjä pankin velvollisuuksia.

Osapuoli on velvollinen ilmoittamaan toiselle osapuolelle itseään kohdanneesta ylivoimaisesta esteestä niin pian kuin se on mahdollista. Jos ylivoimainen este koskee pankkia, pankki voi ilmoittaa asiasta valtakunnallisessa mediassa tai verkkosivuillaan. Jos velan ehtojen mukainen maksu tai palkkio erääntyy maksettavaksi ylivoimaisen esteen aikana, pankilla on oikeus periä erääntyneelle määrälle eräpäivästä maksupäivään korkoa, joka muodostuu jälleenerahoituskorosta lisättynä velan marginaalilla.

29 SOVELLETTAVA LAKI JA OIKEUSPAIKKA

Velkasuhteeseen sovelletaan Suomen lakia.

Velkasuhteeseen liittyvät riitaisuudet ratkaistaan pankin kotipaikan käräjäoikeudessa tai Helsingin käräjäoikeudessa ensimmäisenä oikeusasteena. Pankilla on oikeus saattaa riitaisuudet myös muun toimivaltaisen tuomioistuimen käsiteltäväksi.